

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Національна академія
медичних наук України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.

МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

5 квітня 2024 р.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

**My health,
my right**

Київ 2024

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Національна академія медичних наук України
ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»**

**МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.**

«МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

**5 квітня 2024 р.,
м. Київ**

Київ
НМУ імені О.О. Богомольця
2024

Відповідальні за випуск:

завідувач кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Грузєва Т.С.**

директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Паламар Б.І.**

професор кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Галієнко Л.І.**

доцент кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Іншакова Г.В.**

Моє здоров'я – моє право: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квіт. 2024 р. К. : НМУ, 2024. 97 с.

У матеріалах щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., який проводиться під гаслом «Моє здоров'я – моє право», висвітлено актуальні питання правових та етичних засад охорони здоров'я, розбудови системи громадського здоров'я, міжнародної, міжсекторальної та міждисциплінарної співпраці у сфері громадського здоров'я, доступності і якості медичної допомоги. Розкрито сучасні виклики та загрози для здоров'я населення епідемічного, екологічного, соціально-економічного, воєнного характеру, напрями боротьби з неінфекційними та інфекційними захворюваннями, профілактичні стратегії в охороні здоров'я, охарактеризовано соціально-економічні та екологічні детермінанти здоров'я тощо.

Національної стратегії контролю злякисних новоутворень на період до 2030 року».

Проєктом, зокрема, передбачено поглиблення заходів для попередження та ранньої діагностики злякисних новоутворень; оновлення медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги під час діагностики та лікування злякисних новоутворень; систематичне підвищення рівня професійної підготовки лікарів та інших медичних працівників закладів охорони здоров'я та ін.

Прийняття та реалізація зазначених документів сприятимуть виведенню боротьби зі злякисними новоутвореннями на новий рівень, вжиттю дієвих заходів задля подолання складної онкоепідеміологічної ситуації.

ВИСВІТЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОЦЕСУ «НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ І ЗДОРОВ'Я» В КУРСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Пельо І. М., Грузєва О. В.

*Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна
Каролінський інститут, м. Стокгольм, Швеція*

Загальносвітова тенденція до зростання екологічного тягаря хвороб ставить питання захисту здоров'я від небезпечних чинників навколишнього середовища у ранг пріоритетних. У забезпеченні захисту здоров'я провідна роль належить фахівцям громадського здоров'я. Згідно з документами ВООЗ та національним законодавством України важлива оперативна функція громадського здоров'я полягає у захисті здоров'я населення. Вона включає попередження та мінімізацію несприятливого чи шкідливого впливу на здоров'я чинників довкілля, виробничих, аліментарних чинників тощо.

Зважаючи на глобалізаційні впливи на популяційне здоров'я, захист здоров'я має здійснюватися згідно з національними та міжнародними нормами, які формувалися в рамках глобального та регіонального процесу «Навколишнє середовище та здоров'я». Знання особливостей цього процесу, авторитетних форумів у ході його розвитку та прийнятих на них документів є важливим підґрунтям для визначення напрямів і заходів з охорони здоров'я населення в умовах глобалізаційних викликів. З огляду на вказане, питання глобального та європейського процесу «Навколишнє середовище та здоров'я» включено до освітнього процесу підготовки магістрів громадського здоров'я.

Змістове наповнення тематики «Екологічне громадське здоров'я» передбачає розгляд міжнародних документів, які стосуються забезпечення здорових умов життя населення, пройшли ратифікацію парламентом країни і стали частиною національного законодавства. Насамперед, це Статут ВООЗ, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, Конвенція про права дитини. Серед документів європейського регіонального рівня значна увага приділяється розгляду положень Європейської соціальної хартії, переглянутої, Хартії Європейського Союзу про основні права, Конституції Європейського Союзу.

Особливого висвітлення потребують положення щодо охорони довкілля і здоров'я, які містяться в документах, прийнятих низкою міжнародних та європейських конференцій, присвячених вказаним питанням. В даному контексті акцентується увага на епохальному значенні початку глобального процесу «Навколишнє середовище та здоров'я». Він стартував у 1972 р. з першої конференції ООН з проблем навколишнього середовища (Стокгольм, Швеція). Прийнята на форумі Стокгольмська декларація та План дій визначили принципи збереження і поліпшення довкілля та запропонували рекомендації з міжнародних природоохоронних дій. Важливим результатом роботи Конференції стало створення Програми ООН з довкілля (ЮНЕП).

Пріоритетним для з'ясування значущості екологічного громадського здоров'я є переосмислення принципів економічного розвитку і прийняття рішень щодо зменшення забруднення довкілля та виснаження природних ресурсів планети. Цим питанням було присвячено другу конференцію з охорони навколишнього середовища та здоров'я у 1992 р. (Ріо-де-Жанейро, Бразилія). Прийняті на форумі Декларація Ріо-де-Жанейро і Порядок денний на XXI століття визначили турботу про людей основою зусиль щодо забезпечення сталого розвитку. Фактично було сформовано план дій з досягнення екологічно стійкого розвитку.

У процесі вивчення питань екологічного громадського здоров'я майбутніми магістрами громадського здоров'я особлива увага приділяється аналізу документів з питань довкілля і здоров'я, прийнятих ООН. Серед них акцент робиться на затверджених Генеральною Асамблеєю ООН документах: Порядку денному на XXI ст. (1997 р.), Цілях розвитку тисячоліття (2000 р.), Порядку денному сталого розвитку до 2030 року (2015 р.). Розвитку глобального процесу «Навколишнє середовище та здоров'я» сприяло проведення у 2002 р. Всесвітнього саміту зі сталого розвитку («Ріо+10»), у 2012 р. - Конференції ООН зі сталого розвитку «Ріо + 20». Прийняті на них документи стали новим поштовхом до поглиблення процесу та забезпечення прогресу його реалізації.

Регіональні виклики та загрози екологічного характеру обумовили розвиток європейського процесу «Навколишнє середовище і здоров'я». Його початок припадає на кінець 1980-х років. За сприяння Європейського регіонального бюро ВООЗ було організовано та проведено низку міністерських конференцій (Франкфурт, 1989 р.; Хельсінкі, 1994 р.; Лондон, 1999 р.; Будапешт, 2004 р.; Парма, 2010 р., Острава, 2017 р.). Важливими результатами вказаних форумів стало визнання необхідності консолідації зусиль різних секторів суспільства для вироблення та реалізації європейської політики з питань довкілля і здоров'я та встановлення європейськими країнами цілей скорочення негативного впливу екологічних детермінант на здоров'я населення з моніторингом впродовж наступного десятиліття.

При вивченні особливостей глобального та регіонального процесу «Навколишнє середовище і здоров'я» здійснюється аналіз прийнятих на форумах документів, розглядаються пріоритети в цій сфері, інструменти для розробки національних планів дій задля досягнення пов'язаних із навколишнім середовищем цілей та завдань Порядку денного сталого розвитку до 2030 року.

Знання та розуміння етапів процесу «Навколишнє середовище і здоров'я», визначальних його документів сприяє формуванню екологічного мислення у майбутніх магістрів громадського здоров'я, набуттю важливих компетентностей з ідентифікації та оцінки екологічних ризиків та організації відповідних заходів щодо захисту здоров'я населення з урахуванням рекомендацій міжнародних та регіональних форумів екологічної спрямованості.

ВПЛИВ УМОВ ПРАЦІ НА ЗДОРОВ'Я МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Петровська О. С.

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Вплив фізичних чинників виробничого середовища на медичний персонал є однією з пріоритетних проблем гігієни та безпеки праці в сучасних закладах охорони здоров'я.

Як відомо, умови праці – це сукупність факторів трудового процесу і виробничого середовища, у якому здійснюється діяльність людини. Шкідливі умови праці - стан умов праці, за якого рівень впливу одного або більше факторів виробничого середовища та/або трудового процесу перевищує допустимий.

Відповідно до методичних рекомендацій для проведення атестації робочих місць за умовами праці, шкідливий виробничий фактор є фактором середовища